

TEKI ŹRÓDŁOWE

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego
w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Odział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliciliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1981, wrzesień 25
Teleks nr 300

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 749
maszynopis

KW PZPR w Legnicy informuje o podjęciu realizacji działań politycznych, organizacyjnych i prawno-administracyjnych określanych w dokumencie Sekretariatu KC PZPR z dnia 19 września br.

ad. Rozdział I

pkt 1

Aktyw partyjny, członkowie PZPR na bieżąco informowani są o aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w województwie i w kraju poprzez treści zawarte w Biuletynach KW (zamieszczano w nich także teleksy ukazujące przebieg pierwszej tury Zjazdu NSZZ „Solidarność”). Dodatkowo, niektóre ważniejsze informacje drukowane są w formacie A-4 i wywieszane na tablicach informacyjnych w zakładach pracy naszego województwa.

Z dniem 5 października, KW PZPR – zgodnie z nowo opracowanym systemem informacji – będzie się wykorzystywać rozwiniętą sieć teleksową w celu natychmiastowego przekazywania informacji do wszystkich instancji stopnia podstawowego i komitetów zakładowych, a także w celu upowszechnienia inicjatyw partyjnych w zakresie stabilizacji sytuacji politycznej i społecznej w województwie. W dniu 21 września w KW odbyła się narada pracowników politycznych KW, na której wytyczono zadania dla towarzyszy współpracujących z instancjami stopnia podstawowego i komitetami zakładowymi. Z zadaniami w zakresie przywrócenia politycznej tożsamości partii zapoznano również I sekretarzy instancji partyjnych.

Obecnie w województwie legnickim odbywają się posiedzenia plenarne, narady, zebrania POP/OOP, na których podejmuje się zadania do pracy organizacji i instancji partyjnych. Wiele zebrań kończy się podjęciem rezolucji popierających oświadczenie Biura Politycznego KC PZPR. Do dnia 25 września członkowie partii wystosowali [11] rezolucji m.in. Plenum KM PZPR w Legnicy, Plenum KG w Rui.

Ponadto rezolucje aprobujące stanowisko Biura Politycznego i Rządu podejmowane są przez organizacje młodzieżowe i społeczne.

pkt 2, 3

W KW PZPR powołano zespoły, w skład których wchodzi członkowie Sekretariatu KW i Egzekutywy. Zespoły te prowadzą rozmowy z członkami władz partyjnych, sekretarzami instancji stopnia podstawowego i komitetów partyjnych zakładów będących w bezpośrednim zainteresowaniu KC. Podczas spotkań z aktywistami partyjnymi

będącymi działaczami „Solidarności” dominuje atmosfera szczerzej i otwartej dyskusji na tematy związane z działalnością NSZZ „Solidarność”. Członkowie zespołów prowadzących rozmowy, używając argumentów wskazujących na antysocjalistyczną i antyradziecką działalność ogniw „Solidarności”, proponują niezwłoczne samookreślenie się i wystąpienie z NSZZ. Rozmowy te przybierają charakter polecający aktywiście partyjnemu podejmowanie wszelkich działań dotyczących rezygnacji z przynależności do NSZZ wszystkich towarzyszy wchodzących w skład egzekutyw instancji i organizacji partyjnych.

Informujemy, że wśród pracowników politycznych wchodzących w skład kadry nomenklaturalnej KW PZPR 9 towarzyszy jest czł. „Solidarności” (2 – I sekretarzy KM PZPR w Legnicy i w KG Rudna, 1 – przew. MKKP w Legnicy, 2 – sekretarze KM PZPR w Legnicy i w KG Rudna, 1 – przew. MKKP w Legnicy, 2 – I sekretarze KZ PZPR w HM „Głogów” i ZG „Rudna”, 2 – sekretarze w HM „Głogów” i ZG „Rudna”).

Zespoły prowadzące rozmowy poleciły w/w podjęcie kategorycznej decyzji w kwestii natychmiastowego samookreślenia się co do przynależności związkowej. W Urzędzie Wojewódzkim, ZW ZSMP, ZW ZMW, KCh ZHP i Lidze Kobiet nie powstały ogniw „Solidarność”.

pkt 5

W instancjach stopnia podstawowego w ostatnim tygodniu nasilono działania w zakresie wzrostu dyscypliny partyjnej.

Rozpoczęto rozmowy z kadrą kierowniczą objętą nomenklaturą. Z inicjatywy instancji stopnia podstawowego organizowane są spotkania z działaczami ruchu robotniczego – kombatantem II wojny światowej, aktywem młodzieżowym i organizacji społecznych. Spotkania w poszczególnych środowiskach przyczyniają się do samookreślenia się towarzyszy będących w NSZZ, a także do podejmowania działań w zakresie aktywizacji na rzecz realizacji zadań wynikających z polityki partii i dyrektyw rządu. Stwierdza się, że jasne, konkretne wręcz kontrastowe przedstawianie działań władzy ludowej i NSZZ „Solidarność” przynosi zamierzone efekty. Istnieje przypuszczenie, że wielu towarzyszy wystąpi z NSZZ „Solidarność” i zdecydowanie przeciwdziałać będzie walce politycznej prowadzonej w zakładzie pracy i środowisku zamieszkania.

pkt 6

Przy instancji wojewódzkiej, w instancjach stopnia podstawowego i w KZ powołano kilkusobowe grupy aktywu do prowadzenia walki politycznej w formie propagandowej.

W skład tych grup wchodzi dziennikarze organów partyjnych, plastycy, pracownicy radia i TV, lektorzy, aktywiści partyjni. Działalność tej grupy zaczyna być widoczna, szczególnie w środowisku miejskim. Pojawiają się hasła propagujące działalność partii i rządu. W tygodnikach i gazetach umieszczane są szerokie informacje dot. przedsięwzięć organizacji partyjnych, władz politycznych i administracyjnych, publikowane są rezolucje podejmowane przez członków partii, komentowane są wypowiedzi niektórych członków „Solidarności”.

Grupa aktywu przy KW nadzorowana w swej działalności przez członka Sekretariatu KW – sekretarza propagandy utrzymuje ścisły kontakt z „szefami” grup powołanych w instancjach stopnia podstawowego. Wydział Pracy Ideowo-Wychowawczej opracował dla aktywu partyjnego zestaw pytań kierowanych do działaczy NSZZ „Solidarność”. Ponadto zespoły ds. walki politycznej przygotowują audycje w celu emitowania ich przez radiowęzły, a dotyczące spraw związanych z działalnością partii i NSZZ. Zobowiązano również służby komunalne miasta, a także funkcjonariuszy MO i ORMO do usuwania ulotek, plakatów, haseł negujących działalność partii i rządu, godzących w ustrój socjalistyczny i sojusze międzynarodowe. Zalecono władzom administracyjnym działania zmierzające do bezwzględnego przestrzegania zasady „wywieszania” ulotek i plakatów w miejscach do tego celu przeznaczonych. Dotyczy to szczególnie umieszczenia odezw, ulotek i apeli redagowanych przez ogniwa „Solidarności” na murach budynków i w witrynach sklepowych, oknach autobusów komunikacji pasażerskiej itp.

pkt 7

Obecnie w KW PZPR opracowuje się koncepcję posiedzenia Komisji Współdziałania PZPR, ZSL i SD. Sekretariat KW PZPR zapozna się w dniu 28.09.br. z problematyką proponowaną na posiedzenie w/w komisji i ustali termin jego odbycia.

ad. Rozdział II

pkt 1

Na naradzie I sekretarzy instancji i organizacji partyjnych polecono, aby wszystkie zebrania i narady kończyły się podjęciem uchwał i rezolucji potępiających postępowanie ekstremalnych grup NSZZ „Solidarność” oraz popierających oświadczenie biura Politycznego i Rządu. Zadanie to jest realizowane zgodnie z zaleceniem KW PZPR. Rezolucje kierowane są do KC, KW, rządu, także do środków masowego przekazu.

pkt 2

W celu uaktywnienia środków masowego przekazu do ofensywnej propagandy ukazującej działania partii na rzecz rozwiązania kryzysu środkami politycznymi odbyło się posiedzenie Sekretariatu KW z udziałem dziennikarzy tygodników, czasopism woj. legnickiego i korespondentów TVP i PR. Sekretariat zlecił wszystkim publikatorom m.in. zamieszczenie szerokich informacji o wszystkich istotnych działaniach instancji i organizacji partyjnych dot. realizacji postanowień IX Zjazdu, ukazywanie sensu i idei programu rządowego, informowanie społeczeństwa o działaniach podejmowanych przez związki branżowe i autonomiczne, aktualnej sytuacji społeczno-politycznej, przedstawienie wywiadów z działaczami partyjnymi.

W związku z licznymi uwagami dot. reportaży przygotowanych przez korespondenta TVP, które – zdaniem widzów były prosolidarnościowe, przeprowadzono z nim rozmowę wskazującą na fakt, że telewizja polska jest organem informacji rządowej.

Ponadto na łamach prasy, w programie lokalnym TVP ukazują się wywiady, reportaże, dyskusje na temat reformy gospodarczej, samorządu robotniczego, komentarze do wypowiedzi członków „Solidarności”, przedruki (opatrzone własnym komentarzem) wywiadów z przedstawicielami kierownictwa NSZZ „Solidarność”.

ad. Rozdz. III

pkt 1

Przy KW od kilku tygodni pracuje tzw. „piątka” (I sekretarz KW, Prokurator Woj., Szef Sztabu Wojskowego, Komendant Wojewódzki MO, Wojewoda Legnicki), zadaniem której jest podejmowanie decyzji w sprawach politycznych i gospodarczych województwa. Grupa towarzyszy spotyka się przynajmniej 2 razy w tygodniu.

pkt 2

Zalecono I Sekretarzom instancji stopnia podstawowego i organizacji partyjnych natychmiastowe reagowanie na wszelkie przejawy działalności antypaństwowej i antyradzieckiej. W tym celu postanowiono kierować wszelkie sprawy związane z działalnością antypaństwową do rozpatrzenia przez kolegia karno-administracyjne, prokuraturę i sąd, natomiast towarzyszy próbujących negocjować działania partii i rządu stawiać przed komisjami kontroli partyjnej. Takie postępowanie dotyczyć będzie również przestrzegania zasad ustawy o cenzurze.

pkt 3

Ocenie trwa proces weryfikacji szeregów ORMO. Istnieje przypuszczenie, że 6-tys. grupa działaczy tej organizacji ulegnie poważnemu zmniejszeniu ilościowemu do ok. 500.

Informacja o aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w woj.

W województwie legnickim odbywają się zebrania podstawowych organizacji partyjnych, plenarne posiedzenia instancji, podczas których wysuwa się rezolucje popierające oświadczenia BP.

Podczas odbywających się zebrań OOP/POP wskazuje się na nasilenie współpracy instancji partyjnych z podstawowymi jej ogniwami, a także na włączenie do pracy partyjnej delegatów na konferencje miejskie i wojewódzką oraz IX Nadzwyczajny Zjazd PZPR. Dużo uwagi poświęca się działalności ideowo-wychowawczej prowadzonej w szeregach PZPR, dyskutuje się nt. form działań propagandowych, mówi się o roztoczeniu opieki nad organizacjami młodzieżowymi. „Potrzebna nam jest jedność działania wszystkich Polaków. Tę jedność można tworzyć wokół programu reform i programu wprowadzenia kraju z kryzysu” – padają sformułowania na zebraniach partyjnych.

Towarzysze stwierdzają, że oświadczenie Biura Politycznego w sposób właściwy oddaje istotną obecną sytuację w kraju, a obowiązkiem wobec ognia podstawowego jest określenie swojego stanowiska wobec oświadczenia.

W środowisku wiejskim dyskusja koncentruje się wokół problemów związanych z brakiem środków produkcji, a także nieopłacalnością w przypadku hodowli trzody chlewnej. W wypowiedziach rolników dominuje troska o ład społeczny i pokojowe rozwiązanie ważnych dla kraju problemów.

W dużych zakładach pracy z wielkim zainteresowaniem obserwuje się przygotowania do II-giej tury Zjazdu NSZZ „Solidarność”. Niektórzy stwierdzają, że podczas drugiej części Zjazdu przeważać będzie koncepcja Kuronia zmierzająca do odparcia argumentów zawartych w oświadczeniu Biura Politycznego. Padają też przypuszczenia, że „można zwyciężyć nurt Rulewskiego tak, że druga część Zjazdu prowadzona będzie w atmosferze pierwszej tury. Spotyka się też opinie: „nie dojdzie do II części Zjazdu, bo w kraju zostanie ogłoszony stan wyjątkowy”.

Niepokój wśród aktywu partyjnego wywołują wypowiedzi niektórych przedstawicieli NSZZ, że w przypadku wyboru na funkcję przewodniczącego A. Gwiazdy, związek może ogłosić się „partią polityczną”.

Zainteresowani Zjazdem NSZZ „Solidarność” domniemają, że najprawdopodobniej nastąpi konfrontacja poglądów Wałęsy i Gwiazdy. Może dojść – sędzę – do ostrych spięć między nimi i całkowitego odkrycia się A. Gwiazdy.

Formułowane jest dość często pytanie, czy prawdą jest, że Wojewoda Gdański wydał decyzję o wstrzymaniu żywności dla uczestników Zjazdu. W dalszym ciągu uwaga załóg pracowniczych koncentruje się wokół dopuszczenia środków masowego przekazu do relacjonowania obrad Zjazdu.

W dniu dzisiejszym przez radiowęzeł zakładowy w Fabryce Urządzeń Mechanicznych w Chocianowie podano informację o zorganizowaniu w niedzielę (27 bm.) mszy polowej w hołdzie robotniczemu protestom z 56, 76 i 80 roku, z okazji 42. rocznicy obrony Ojczyzny i pierwszej rocznicy powstania „Solidarności”.

Na afiszach sporządzonych przez NSZZ „Solidarność” informuje się społeczeństwo Chocianowa o poświęceniu w tym dniu tablicy ku czci poległych robotników oraz krzyży do zawieszenia w salonach lekcyjnych w Zespole Szkół Zawodowych.

Na podstawie powyższych informacji Komitet Wojewódzki wysuwa następujące propozycje działań:

- w środkach masowego przekazu ukazywać życiorysy i działania działaczy KPN, KSS „KOR” oraz o tendencjach ekstremalnych członków kierownictwa NSZZ „Solidarność”,
- zaostrzyć działania MO, ORMÓ w zakresie przestrzegania ładu, dyscypliny, porządku publicznego, zwalczać bezwzględnie przejawy propagandowej walki politycznej stosowanej przez NSZZ (plakaty, ulotki itp.),
- w środkach masowego przekazu przedstawiać równolegle wywiady przedstawicieli rządu i działaczy NSZZ z zastosowaniem partyjnego komentarza,
- ponownie podać do publicznej wiadomości przyczyny niedopuszczenia TVP do relacjonowania obrad Zjazdu „Solidarności”.

Sekretarz KW PZPR
Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom I
Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: „Karnawał wolności”, czy walka o szacunek i godność. Zagłębie Miedziowe w okresie „pierwszej Solidarności”, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023